

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

Україна і світ:
діалог мов та культур

30 березня – 1 квітня 2016 року

Київ
Вид. центр КНЛУ
2016

Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 30 березня – 1 квітня 2016 року. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2016. – 795 с.

У збірнику вміщено матеріали конференції, які присвячені основним проблемам сучасного мовознавства, літературознавства, методики мовної освіти, а також педагогічним, психологічним, культурологічним та історичним проблемам розвитку освіти у світі Болонських реалій.

Члени Редколегії:

Матвієнко О. В., докт. пед. наук, проф., проректор з наукової роботи;

Бігич О. Б., докт. пед. наук, проф., кафедри методики викладання іноземних мов;

Бондаренко О. Ф., член-кор. НАПН України, докт. психол. наук, проф., зав. кафедри психології і педагогіки;

Валігура О. Р., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри германської і фіно-угорської філології;

Валух З. О., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри української філології;

Воробйова О. П., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри лексикології і стилістики англійської мови імені професора О.М. Мороховського;

Гамзюк М. В., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри німецької філології;

Денисова С. П., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри зіставного мовознавства і теорії та практики перекладу;

Долгополова Л. А., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри німецької мови і перекладу;

Кагановська О. М., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри романської філології;

Ніколасва С. Ю., докт. пед. наук, проф., зав. кафедри методики викладання іноземних мов;

Ніконова В. Л., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри англійської філології факультету перекладачів;

Пирогов В. Л., канд. філол. наук, доц., зав. кафедри мов та цивілізацій Далекого Сходу;

Матеріали друкуються в авторській редакції.

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ АГРЕСІЇ

Тимошенко В.І.

Київський національний лінгвістичний університет

Забезпечення можливостей реалізації прав і свобод людини і громадянина належить до найважливіших завдань, що стоять перед державою і суспільством

на сучасному етапі його розвитку. Перспективи вирішення цього завдання визначаються багатьма обставинами, серед яких усунення факторів протиправної поведінки суб'єктів правовідносин, яка дуже часто є агресивною.

Кримінальна агресія (франц. *agressif* – агресивний, войовничий, від лат. *aggressio* – напад) – це протиправна поведінка, спрямована на умисне заподіяння фізичної, матеріальної, моральної шкоди іншій живій істоті (істотам) або неживим об'єктам, від стану яких залежить фізичне або психологічне благополуччя людини. Об'єктом кримінальної агресії може бути жива істота, неживий предмет, юридична особа, держава. Агресія може бути спрямована і на самого себе. Залежно від суб'єкта агресію кримінальну поділяють на індивідуальну, колективну, масову. Існують два основні критерії кримінальної агресії. По-перше, це безсумнівний руйнівний характер діяння. По-друге, заборона зазначеного діяння кримінальним законодавством.

Агресивне і злочинне діяння не є тотожними поняттями. Агресивне суспільно небезпечне діяння, наприклад діяння неосудної особи, не містить всіх елементів складу злочину. Злочинним вважається лише насилля, що вчинене свідомо. У цьому аспекті агресія і злочин – це різнорівневі поняття, що відображають різні аспекти певного акту людської поведінки. Суб'єктивні та об'єктивні ознаки агресивної поведінки стають не просто частиною доктринально виведеної формули, а обов'язковими, законодавчо встановленими елементами складу агресивного діяння, який фактично є складом злочину.

Кримінальна агресія може здійснюватися у насильницьких (безпосередніх) і ненасильницьких (опосередкованих) формах. Насильницькі форми кримінальної агресії припускають реалізацію деструктивного наміру, що має за мету посягання на життя і здоров'я людини всупереч її власній волі, або незалежно від останньої. Насилля може бути фізичним, що полягає у знущанні над людиною, завданні їй фізичного болю, і психологічним, психічним, що зустрічається набагато частіше. Насилля – це завжди нелегальний вплив, що завдає шкоду. Завдяки насильству людину примушують вести себе не так, як вона того хоче. Разом з тим агресія можлива і без прямого фізичного або психічного, психологічного насилля. Агресія не завжди жорстока, жорстокість же завжди агресивна. Ненасильницькі форми кримінальної агресії характеризують деструктивна поведінка стосовно неживих об'єктів (знищення або пошкодження пам'яток історії та культури, місць поховань та ін.). В останньому випадку кримінальна агресія набирає вигляду шкідливих дій, спрямованих на пошкодження, знищення та/або осквернення особистої власності та особисто-значущих, або суспільно-значущих цінностей. Незалежно від форм реалізації, кримінальна агресія має своїм об'єктом потенційну жертву, а в кінцевому рахунку – реального потерпілого [1].

Розрізняють види кримінальної агресії виходячи з її мотивів: терористична, хуліганська, корислива, екстремістська та ін.

Кримінальна агресія завжди цілеспрямована. Випадкові діяння, внаслідок яких завдається шкода, агресією не визнаються. Агресія завжди пов'язана зі шкодою або небезпекою її завдати. Метою агресора, який діє усвідомлено, є саме завдання шкоди. Можна сказати, що агресія мотивована наміром завдати

шкоду об'єкту агресії. Лише у випадку садистського прояву агресії метою є страждання жертви. Мазохіст же прагне власних страждань. Отже, агресія може бути ворожа або інструментальна. Людина, що проявляє ворожу агресію, прагне завдати зло або шкоду тому, на кого нападає. У випадку інструментальної агресії завдання шкоди не є самоціллю, агресивні дії використовуються як інструмент для досягнення іншої мети. Разом з тим шкода завдається.

У "технологічному" плані кримінальна агресія є переважно агресією інструментальною, вона охоплює дії, що спрямовані на досягнення певної нейтральної мети, на відміну від ворожої агресії, яка має за мету саме завдання страждань. Зовнішньо кримінальна агресія являє собою гіпертрофовану активність, стрімкий наступ на певний об'єкт, у тому числі в процесі досягнення конкретної мети, що містить у собі ознаки складу злочину. При цьому рівень активності характеризує не агресивно-кримінальне діяння в цілому, а саме процес придушення опору або досягнення мети.

Джерелом кримінальної агресії є агресивність, що являє собою властивість особистості, групи осіб, що проявляється в готовності до агресії, або момент стану певних верств суспільства. З цього випливає, що масштаб кримінальних проявів (на рівні окремих агресивних злочинів) значною мірою залежить від рівня агресивності у суспільстві. Залежно від походження агресивності кримінальна агресія поділяється на природжену, соціально зумовлену та психіатричну.

Усунути всі фактори агресії кримінальної неможливо. Покарання певною мірою може використовуватись для контролю агресії, але воно нездатне не лише подолати її причини, а навіть всі прояви агресивної поведінки. Способом нейтралізації ряду факторів агресивної поведінки є створення умов, що сприяють розкриттю особистісного потенціалу кожної людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Криминальная агрессия [Електронний ресурс] // Словарь терминов агрессии Д.В. Жмурова. – Режим доступу: <http://www.vocabulary.ru/word/142/>